

Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis van 7 juni 2017

Zie ook Hof van beroep Antwerpen, arrest van 25 april 2018

Erkenning – Toepasselijk recht – Buitenlandse huwelijksakte – Artikel 27 WIPR – Artikel 23 WIPR – Artikel 18 WIPR – Wetsontduiking – Artikel 21 WIPR – Openbare orde – Artikel 46 WIPR – Conflictenrechtelijke controle – Artikel 146bis BW – Schijnhuwelijk – Bigamie – Verblijfsrecht

Reconnaissance – Droit applicable – Acte étranger de mariage – Article 27 CODIP – Article 23 CODIP – Article 18 CODIP – Fraude à la loi – Article 21 CODIP – Ordre public – Article 46 CODIP – Contrôle conflictuel – Article 146bis C. civ. – Mariage simulé – Bigamie – Droit de séjour

Inzake:

Gezien voorgaand verzoekschrift op 17 februari 2016 aangeboden door Meester J. Troch, advocaat, kantoor houdende te 2000 Antwerpen, Frankrijklei 133, voor en namens:

mevrouw L.V., geboren te Brasschaat op [...] 1959, van Belgische nationaliteit, wonende te [...] Brasschaat, [...],

en

de heer C.S., (cfr. verzoekschrift),

de heer C.S., (cfr. overgeschreven huwelijksakte en beëdigde vertaling integraal afschrift van de huwelijksakte),

geboren te [...] (Tunesië) op [...] 1984, van Tunesische nationaliteit, wonende te Tunesië, [...], doch woonstkeuze doende bij zijn raadsman meester K. Verstrepen, kantoorhoudende te 2060 Antwerpen, Rotterdamstraat 53,

thans hebbende als raadsman meester K. Verstrepen, advocaat, kantoorhoudende te 2060 Antwerpen, Rotterdamstraat 53.

1. Procedure

De rechtbank heeft onder meer kennisgenomen van:

- het verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 17 februari 2016,
- de conclusie namens verzoekers d.d. 30 december 2016,
- het schriftelijk syntheseadvies van de heer E. De Bock, substituut-procureur des Konings dd. 7 maart 2017,
- de stukken.

Verzoekster en de raadsman van verzoekers werden gehoord in raadkamer op 6 januari 2017 en 8 maart 2017.

De heer Erik De Bock, substituut van de procureur des Konings, heeft op de zitting van 8 maart 2017 zijn schriftelijk advies hernomen. Namens verzoekers werd mondeling gerepliceerd.

Bij tussenvonnis van 5 april 2017 werd de zaak in voortzetting gesteld om verzoekers toe te laten het nodige te doen voor de neerlegging van de buitenlandse huwelijksakte conform artikel 30, § 1 WIPR en van een beëdigde vertaling naar het Nederlands.

Op de zitting van 3 mei 2017 hebben verzoekster en de raadsman van verzoekers erop gewezen dat deze stukken zich in origineel bij de ambtenaar van de burgerlijke stand te Brasschaat (die de huwelijksakte heeft overgeschreven in zijn registers) bevinden, maar dat het dossier van het openbaar ministerie een originele brief bevat van deze ambtenaar met in bijlage originele, bladzijde per bladzijde door deze ambtenaar voor eensluidend verklaarde afschriften van deze stukken [...].

De heer Erik De Bock, substituut van de procureur des Konings, heeft zijn schriftelijk advies hernomen. Namens verzoekers werd mondeling gerepliceerd.

2. Verzoek

Het verzoekschrift beoogt de erkenning van het huwelijk, afgesloten tussen verzoekers te Djerba Houmet Souk (Tunesië) op 22 mei 2014.

De Dienst Vreemdelingenzaken heeft op 12 november 2014 de afgifte van een visum gezinshereniging geweigerd en aldus geweigerd dit huwelijk te erkennen. Een tweede visumaanvraag werd op 16 juni 2015 eveneens geweigerd met verwijzing naar de eerste weigering.

Verzoekers hebben bij toepassing van artikelen 27 en 23 WIPR beroep ingesteld tegen de beslissing van 12 november 2014 (de eigenlijke beslissing van 16 juni 2015 wordt niet voorgelegd) en vragen voor recht te zeggen dat hun buitenlands huwelijk erkend dient te worden in de Belgische rechtsorde en tegenstelbaar is ten aanzien van alle Belgische overheden.

3. Beoordeling

Ingevolge artikel 27, § 1 WIPR wordt een buitenlandse akte – waaronder een buitenlandse akte van burgerlijke stand – in België door alle overheden erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure, indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld volgens het recht van het land waarin de akte werd opgemaakt en de grondvoorwaarden overeenkomstig het toepasselijke recht werden nageleefd, mede rekening houdend met art. 21 (de openbare orde-exceptie) en art. 18 (wetsontduiking) WIPR.

Volgens artikel 18 WIPR, dat betrekking heeft op de wetsontduiking, wordt voor de bepaling van het toepasselijk recht in een aangelegenheid waarin partijen niet vrij over hun rechten kunnen beschikken – zoals in alle aangelegenheden betreffende het personeel statuut – geen rekening gehouden met feiten en handelingen gesteld met het enkele doel te ontsnappen aan de toepassing van het door deze wet aangewezen recht.

Artikel 21 WIPR bepaalt dat de toepassing van een bepaling uit het door deze wet aangewezen recht geweigerd wordt, voor zover zij tot een resultaat zou leiden dat kennelijk onvereenigbaar is met de openbare orde. Bij de beoordeling van deze onvereenigbaarheid wordt inzonderheid rekening gehouden met de mate waarin het geval met de Belgische rechtsorde is verbonden en met de ernst van de gevolgen die de toepassing van dat buitenlands recht zou meebrengen.

Het feit dat het openbaar ministerie in eerdere adviezen naar aanleiding van een verzoek tot aflevering van een attest van geen huwelijksbeletsel, een verzoek tot erkenning van het huwelijk door de burgerlijke stand van een Belgische gemeente of een verzoek tot aflevering van een visum geoordeeld heeft dat er onvoldoende elementen waren die wezen op een schijnhuwelijk, noch de erkenning van het huwelijk door een burgerlijke stand van een Belgische gemeente, impliceren dat *erga omnes* zou gelden dat het huwelijk in België als erkend moet beschouwd worden. In de logica van de *de plano* erkenning van buitenlandse akten, zoals voorzien in artikel 27 WIPR, wordt de zogenaamde “*conflictenrechtelijke toetsing*” verricht door elke overheid die met de buitenlandse akte geconfronteerd wordt. Alleen een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing die de akte erkent of weigert te erkennen is definitief en bindend voor alle overheden (Brussel 17 januari 2011, *Tijdschrift@ipr.be* 2011/1, 77).

De originele, bladzijde per bladzijde door de ambtenaar van de burgerlijke stand te Brasschaat voor eensluidend verklaarde afschriften van de buitenlandse huwelijksakte en van de beëdigde vertaling ervan naar het Nederlands, waarvan de originelen in zijn bezit zijn, volstaan voor de rechtbank voor de beoordeling van de vordering van verzoekers.

De grondvoorwaarden voor het sluiten van een huwelijk dienen in principe aangeknoopt te worden aan het personeel statuut van de echtgenoten op het ogenblik van het huwelijk (artikel 46 WIPR), *in casu* de Belgische (in hoofde van verzoekster) en de Tunesische wet (in hoofde van verzoeker).

Zowel in het Belgische recht als in het Tunesische recht is een bestaand huwelijk een huwelijksbeletsel, en heeft de bigamie de nietigheid van het tweede huwelijk tot gevolg.

Waar er in dat verband mogelijk twijfels konden rijzen gezien het huwelijk van verzoekers werd afgesloten nauwelijks 31 dagen na de datum van het vonnis waarin de ontbinding door echtscheiding van een eerder huwelijk van verzoeker werd uitgesproken, blijkt onmiskenbaar uit de voorgelegde stukken dat het echtscheidingsvonnis definitief was op het ogenblik van het afsluiten van het nieuwe huwelijk en dat er derhalve geen sprake is van een bigaam huwelijk.

Wat de huwelijkstoestemming betreft, werd bij art. 12 van de Wet van 4 mei 1999 (B.S. 1 juli 1999) een artikel 146*bis* in het Belgisch Burgerlijk Wetboek ingevoegd, dat een materiële IPR-norm inhoudt ten aanzien van huwelijken waarbij een vreemdeling betrokken is.

Art. 146*bis* bepaalt: “*Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.*”

In zoverre het vreemde recht niet sanctionerend zou optreden tegen geveinsde huwelijken kan elke Belgische overheid op grond van de Belgische internationaal-privaatrechtelijke openbare orde een huwelijk weigeren te erkennen wanneer het er in hoofde van beide partners of één van hen enkel op gericht is een verblijfsrechtelijk voordeel te verkrijgen voor één van de echtgenoten. Het huwelijksinstituut is immers een wezenlijk bestanddeel van het Belgisch rechtsbestel en een miskennen van dat instituut maakt een schending uit van de Belgische openbare orde en geeft aanleiding tot de toepassing van art. 21 WIPR.

Het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel door het huwelijk volstaat dus op zichzelf niet om te besluiten tot de nietigheid van het huwelijk. Het betrachten van een verblijfsvoordeel, een materieel voordeel of om het even welk huwelijksvoordeel is immers legitiem en zeker niet onverenigbaar met de werkelijke wil om te huwen voor zover de aanstaande echtgenoten naast het beogen van een

huwelijksvoordeel ook de bedoeling hebben gehad om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Uit een geheel van omstandigheden moet dus ook blijken dat minstens één van de echtgenoten niet de intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen.

De geldigheid van een reeds afgesloten huwelijk dient te worden beoordeeld op het tijdstip van de huwelijksafsluiting, zij het dat de rechtbank rekening kan houden met alle elementen die nadien aan het licht komen.

Het behoort aan de weigerende instantie en het openbaar ministerie om hun argumenten, dat verzoekers zich schuldig zouden hebben gemaakt aan wetsontduiking of dat het huwelijk van verzoekers enkel zou gericht zijn op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel, met objectieve gegevens te staven.

In dat verband weze het opgemerkt dat artikel 40ter Vreemdelingenwet er niet aan in de weg staat dat bijkomend onderzoek zou worden verricht teneinde een schending van de openbare orde (zie hoger) te voorkomen.

Uit het dossier blijken onder meer volgende elementen:

- Verzoekster heeft de Belgische nationaliteit, verzoeker heeft de Tunesische nationaliteit. Het huwelijk met verzoekster bood verzoeker de mogelijkheid om een verblijfsrecht in België te verwerven.
- Verzoekers spreken mekaar manifest tegen over het tijdstip van hun eerste ontmoeting. Volgens verzoeker vond die plaats in 2010 (verklaring van 3 oktober 2013). Verzoekster heeft het over januari 2011 (verklaring 3 september 2013), nadien over 3 januari 2012 (verklaring van 9 december 2013) en vervolgens nogmaals over januari 2012 (verklaring van 28 oktober 2014). Geconfronteerd met haar eigen tegenspraak verklaart ze: *“Als u zegt dat ik op mijn verklaring in de ambassade januari 2011 heb geschreven moet ik zeggen dat ik mij toen zeker vergist heb. Het is zeker januari 2012. Als C. op deze formulieren verklaard dat hij mij kent sedert december 2010 moet ik zeggen dat dat ook wel kan zijn. Het zal dan wel sedert januari 2011 zijn. Nu kan ik het me herinneren, toen we de formulieren op de Ambassade zijn gaan invullen waren we 3 jaar samen”* (verklaring van 28 oktober 2014). Het mag na dergelijke formele verklaring dan toch argwaan wekken dat verzoekster daags erop na ruggespraak met haar advocaat een bijkomende verklaring laat noteren als volgt: *“Mijn advocaat wist me dan ook te vertellen dat ik mijn man in december 2012/januari 2013 heb leren kennen en dus niet op de andere data die in het dossier zijn vermeld”*. Van enige geloofwaardigheid kan op dat ogenblik alvast geen sprake meer zijn.
- Bovendien blijkt uit de eigen verklaringen van verzoekster dat verzoeker haar in de waan heeft gelaten dat hij gehuwd was toen ze mekaar leerden kennen en dat hij in Zwitserland woonde, van waaruit hij dan naar Djerba kwam om haar te ontmoeten: *“Op 25/02/2012 ben ik dan terug naar Djerba gegaan om hem op te zoeken... Ik heb hem toen alle dagen gezien ... In die periode kwam C. dan vanuit Zwitserland om mij te zien. Hij woonde toen die tijd in Zwitserland met zijn vrouw, hij was toen nog gehuwd. In die 14 dagen zijn we dan nog verder naar mekaar toegegroeid en kreeg onze relatie een meer standvastiger karakter. Vanaf april 2012 ben ik dan echt beginnen pendelen”* (haar verklaring van 14 oktober 2013). Op die manier kon hij verzoekster er wellicht van overtuigen dat hij er geenszins op uit was om via haar aan verblijfspapieren te geraken. Dat hij pas op 5 juni 2012 huwde met de bewuste Zwitserse echtgenote, hetzij toen hij al anderhalf jaar een relatie had met verzoekster, kan slechts betekenen dat hij via de Zwitserse echtgenote een kortere weg naar verblijfspapieren verhoopde en dat de relatie met verzoekster geenszins op een duurzame levensgemeenschap was gericht.

Dat hij vervolgens, toen de visumaanvraag in Zwitserland fout liep, besliste tot echtscheiding en nauwelijks één dag nadat die echtscheiding definitief werd, huwde met verzoekster, past helemaal in zijn gedreven zoektocht naar verblijfspapieren met alle mogelijke middelen. Het is tekenend dat hij verzoekster aanvankelijk in de waan liet dat zij zijn ouders maar mocht ontmoeten in januari 2013, omdat hij eerst moest gescheiden zijn van zijn Zwitserse echtgenote (zie de verklaring van verzoekster van 14 oktober 2013). Ook naar aanleiding van het bekomen van het attest van geen huwelijkbeletsel verklaarde verzoeker manifest in strijd met de waarheid dat hij gescheiden was (zijn verklaring van 3 oktober 2013). De echtscheiding was uiteindelijk pas definitief daags voor het huwelijk met verzoekster. De flagrante leugens over dergelijke fundamentele zaken is totaal in strijd met het minimum aan goede bedoelingen dat van partners met oprechte huwelijksplannen mag worden verwacht.

Omgekeerd verzweeg verzoekster ook haar activiteiten in het prostitutiemilieu aan verzoeker tot oktober 2014, hetzij vijf maanden na hun huwelijk (zie haar verklaring van 28 oktober 2014).

- Verzoekster is maar liefst 25 jaar ouder dan verzoeker, wat op zich uiteraard niets bewijst, doch in het geheel van de feiten minstens argwaan wekt.

Gezien de manifeste tegenspraak en de flagrante onwaarheden in hun verklaringen dienen verzoekers te begrijpen dat hun “*verhaal*” kritischer bekeken wordt dan wanneer dergelijke elementen niet voorhanden zouden zijn, en dat de rechtbank sneller zal aanvaarden dat voldoende gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens aanwezig zijn die aantonen dat verzoekers bij het aangaan van het huwelijk niet de daadwerkelijke intentie hadden een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen en dat het huwelijk er enkel op gericht was verzoeker een verblijfsrechtelijk voordeel te verschaffen.

Het geheel van de dossiergegevens, in het bijzonder deze hiervoor vermeld, vormen voldoende gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens die aantonen dat minstens verzoeker bij het aangaan van het huwelijk niet de daadwerkelijke intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen en dat het huwelijk er enkel op gericht was verzoeker een verblijfsrechtelijk voordeel te verschaffen. De door verzoekers aangehaalde elementen en voorgelegde documenten weerleggen deze vermoedens geenszins. De rechtbank wil nog geloof hechten aan de oprechte intenties van verzoekster, die blijkbaar toch belangrijke sommen beschikbaar stelde aan verzoeker, doch voor de toepassing van art. 146*bis* B.W. volstaat het dat de intentie van minstens één van de gehuwden kennelijk niet gericht was op het tot stand komen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde. De rechtbank acht, gelet op bovenstaande elementen, dergelijke intentie minstens bewezen in hoofde van verzoeker.

Het huwelijk is bijgevolg in strijd met de openbare orde.

Het verzoek wordt afgewezen.

OM DEZE REDENEN

DE RECHTBANK,

Stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

Alle verdere en strijdige middelen verwerpend.

Verklaart de vordering van verzoekers toelaatbaar, doch wijst ze af als ongegrond.

Legt de kosten ten laste van verzoekers.

Dit vonnis werd uitgesproken op zeven juni tweeduizend zeventien in raadkamer van de Kamer AF2, die samengesteld was uit:

H. Smeyers, rechter

C. Lemmens, griffier

E. De Bock, substituut-procureur des Konings.